

GHIDUL CONSUMATORULUI ELIGIBIL DE ALEGERE A FURNIZORULUI

CUPRINS

GHIDUL 1

CONSUMATORULUI ELIGIBIL 2

DE ALEGERE A	2
FURNIZORULUI	2
CUPRINS.....	2
Sectorul energiei electrice si termice este in schimbare	3
Pretutindeni in lume sectorul energiei se confrunta cu schimbari profunde de: restructurare, liberalizare, reglementare, privatizare. Se restructureaza sistemele vertical integrate, se liberalizeaza segmentele care se preteaza la competitie - productie, furnizare, se reglementeaza segmentele de monopol natural- transportul si distributia, se privatizeaza acolo se doreste competitia.....	3
Prin OUG 63/98 privind energia electrica si termica se asigura cadrul legislativ de promovare a unei economii de piata concurentiale in sectorul energiei, cu respectarea obligatiilor internationale asumate de statul român si armonizarea reglementarilor nationale cu prevederile directivelor Uniunii Europene in domeniu.	3
S-a infiintat Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul Energie – ANRE ca institutie publica autonoma de interes national cu personalitate juridica, cu misiunea de a crea si aplica sistemul de reglementari, necesar functionarii sectorului si pietei energiei electrice si termice in conditii de eficienta, concurenta, transparenta si protectie a consumatorilor- HG 29/98.	3
Glosar de termeni.....	3
Glosar de termeni.....	3
3. Cind un consumator isi poate alege furnizorul ?	3
4. Am devenit consumator eligibil. Ce fac in continuare ?.....	3
5. Ce optiuni am pentru a cumpara energie electrică ?.....	4
.....	4
Grup de cumpărători – cumpărător agregat.....	4
Beneficiile grupului de cumpărători.....	4
Ghidul consumatorului eligibil de alegere a furnizorului	4
6.Ce trebuie să știu cind imi aleg furnizorul?	5
Glosar de termeni.....	5
7. Cum negociez un contract de furnizare ?	6
Glosar de termeni.....	6
7.1 Cererea de ofertă.....	7
7.2 Analiza ofertelor furnizorului	9
7.3 Decizia de alegere a furnizorului.....	9
8. Recomandări de ordin general.....	9

Sectorul energiei electrice si termice este in schimbare

Pretutindeni in lume sectorul energiei se confrunta cu schimbari profunde de: restructurare, liberalizare, reglementare, privatizare. Se restructureaza sistemele vertical integrate, se liberalizeaza segmentele care se preteaza la competitie - productie, furnizare, se reglementeaza segmentele de monopol natural- transportul si distributia, se privatizeaza acolo se doreste competitia.

In Romania:

Prin OUG 63/98 privind energia electrica si termica se asigura cadrul legislativ de promovare a unei economii de piata concurentiale in sectorul energiei, cu respectarea obligatiilor internationale asumate de statul român si armonizarea reglementarilor nationale cu prevederile directivelor Uniunii Europene in domeniu.

S-a infiintat Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul

Glosar de termeni

Consumator eligibil - Consumatorul de energie electrica are dreptul sa-si aleaga producatorul (furnizorul) si sa contracteze direct cu acesta energia electrica necesara, avand acces la retelele de transport si/sau distributie.

Acces la retea - Dreptul unui producator de energie electrica sau a unui consumator eligibil de a se racorda la reseaua electrica de transport, precum si a oricarui consumator de a se racorda – in conditiile cerute de normele tehnice – la reseaua electrica de distributie.

Consumator captiv - Consumatorul de energie electrica, care contracteaza furnizarea energiei electrice cu un furnizor la tarife reglementate.

Furnizare - Activitatea de comercializare a energiei electrice si serviciile de masurare a energiei vandute.

Furnizor - Persoana juridica, titular al unei licente de furnizare, care asigura alimentarea cu energie electrica a unuia sau mai multi

3. Cind un consumator isi poate alege furnizorul ?

Un consumator de energie electrica isi poate alege furnizorul daca este eligibil.

Consumatorii eligibili sunt selectati dintre consumatorii finali de energie electrica care indeplinesc cerintele si criteriile prevazute in Regulamentul de acreditare a consumatorilor de energie electrica, in limita gradului legal de deschidere a pietei.

Gradul de deschidere al pietei energiei se stabileste prin hotarare de guvern.

Gradul initial de deschidere a pietei energiei electrice a fost stabilit prin Hotararea de Guvern nr. 122/2000 de pana la 10% din consumul final de energie electrica al anului 1998.

Glosar de termeni

Cod comercial al pietei angro de energie electrică – Colectia de reglementări referitoare la relațiile comerciale pe piața angro a energiei electrice (definirea participanților și a regulilor pietei: înregistrare, ofertare, efectuare plăți, încheiere de tranzacții, constituire garanții, regularizări, penalități financiare, etc)

Cod de măsurare - Ansamblu de reglementări ce se aplică activităților de măsurare a cantităților de energie electrică tranzacționate între persoane fizice și/sau juridice, de înregistrare, transmitere și prelucrare a acestor informații.

Grup de măsurare a energiei electrice - Ansamblu format din transformatoarele de măsurare și contorul aferent măsurării cantităților de energie electrică tranzacționată.

Interval bază de decontare - O perioadă de timp de o oră cu începere din prima secundă a orei oficiale a României.

Licența de furnizare a energiei electrice - Act juridic, emis de autoritatea competentă, prin care se acordă o permisiune unei persoane juridice, de furnizare (comercializare) a energiei electrice

Loc de consum - Amplasamentul instalațiilor de utilizare ale unui

4. Am devenit consumator eligibil. Ce fac in continuare ?

Pentru a putea cumpara de pe piata angro de energie electrica consumatorul eligibil se inscrie la Operatorul comercial. Inscrierea se face numai pentru locul de consum pentru care a obtinut acreditarea drept consumator eligibil.

La inscriere la Operatorul comercial consumatorul eligibil prezinta lista punctelor de delimitare cu specificarea caracteristicilor tehnice ale grupurilor de masura.

Contractele incheiate de catre consumatorul eligibil cu ceilalti participanti la piata, se pot derula numai dupa inregistrarea acestora la Operatorul comercial. Inregistrarea contractelor la Operatorul comercial precum si modul de desfasurare a relatiilor dintre consumatorul eligibil si Operatorul comercial sunt furnizate in "Instructiuni privind participarea la piata angro de energie electrica din Romania" , elaborate si puse la dispozitie de Operatorul comercial.

5. Ce optiuni am pentru a cumpara energie electrică ?

Consumatorul eligibil

- are acces reglementat la rețelele de transport și distribuție pentru transportul, respectiv distribuția energiei electrice contractate cu furnizorii.
- poate încheia contract/contracte pentru transportul/distribuția energiei electrice achiziționată, dar de regula aceste contracte se încheie de către furnizor.

Consumatorul eligibil are următoarele opțiuni de cumpărare a energiei electrice:

- **sa încheie contract de furnizare cu actualul furnizor la tarifele reglementate pentru consumatorii captivi fara a utiliza drepturile oferite de calitatea de consumator eligibil;**
- **sa aleaga alt furnizor:**
 - care contractează pentru energia electrică livrată consumatorului, serviciile de transport și/sau de distribuție a energiei electrice;
 - care nu contractează pentru energia electrică livrată consumatorului serviciile de transport și/sau distribuție aferente energiei electrice contractate; consumatorul eligibil încheie în nume propriu, după caz, contractat(e) pentru serviciile de transport și distribuție a energiei electrice;
- **sa se asocieze la un grup de cumpărători - soluție de perspectivă;**
- **sa importe;**
- **Sa cumpere pe piața spot**

Pentru acoperirea cererii de energie electrică, în situații accidentale, furnizorul poate, la cererea consumatorului eligibil, să încheie un contract de furnizare de completare a energiei electrice cu titularul licenței care are exclusivitate de furnizare în zona geografică în care este amplasat acel consumator.

Tarifele pentru achiziționarea energiei electrice în regim de completare sunt tarife reglementate.

În oferta sa furnizorul va detalia structura energiei electrice achiziționate pentru consumatorul eligibil

Grup de cumpărători – cumpărător agregat

Grupul de cumpărători numiți și agregați încheie acorduri de cumpărare cu furnizorii de energie electrică la prețuri și în termene avantajoase pentru membrii săi, îmbunătățind poziția pe piața a consumatorilor față de furnizori. Aceste grupuri pot fi asociații comerciale, organizații nonprofit, municipalități etc.

Beneficiile grupului de cumpărători

De grupurile de cumpărători beneficiază în egală măsură atât consumatorii cât și furnizorii. Membrii grupurilor de cumpărători pot beneficia de reduceri de prețuri, asistență pentru îmbunătățirea eficienței energetice, alte informații necesare. Furnizorii beneficiază de încheierea unui singur contract pentru mai mulți consumatori. În țările unde astfel de grupuri există ele primesc pentru această activitate licența emisă de autoritatea de reglementare.

6. Ce trebuie să știi când imi aleg furnizorul?

Consumatorului eligibil i se recomanda sa detina informatii necesare in procesul de alegere a furnizorului care sa-i permita lansarea unor cereri de oferta, analiza si compararea ofertelor furnizorului si anume:

a) nivelul consumului anual de energie electrica structurat:

- pe luni;
- zile caracteristice ;
- intervale baza de decontare;

asa cum este prevazut in anexele 2 si 3 din contractul – cadru de furnizare a energiei electrice consumatorilor eligibil,

b) structura pretului energiei electrice furnizate;

c) tarifele reglementate;

d) prevederile cuprinse in licentele de furnizare, standardele de performanta;

e) pretul de referinta - pretul de revenire rezultat din aplicare tarifului reglementat pe care l-ar alege consumatorul daca ar fi consumator captiv.

Ofertele de pret ale furnizorilor se compara cu pretul de referinta.

Pretul energiei electrice furnizate consumatorului eligibil cuprinde doua componente:

- a) o componenta rezultata din aplicarea tarifelor reglementate pentru diferite servicii necesare respectiv: tariful pentru serviciul de transport in care se include- tarifele pentru serviciile de sistem, tariful pentru Operatorul de sistem si tariful pentru Operatorul comercial - tariful pentru serviciul de distributie, tariful pentru serviciul de furnizare;
- b) o componenta reprezentand energia electrica.

Incepand din anul al doilea de la deschiderea pietei energiei electrice, un consumator, de la data acreditarii drept consumator eligibil are la dispozitie o luna de zile pentru a incheia un contract de furnizare a energiei electrice cu un nou furnizor. In acest interval de timp dupa alegerea furnizorului, consumatorul are la dispozitie cinci

7. Cum negociez un contract de furnizare ?

La negocierea contractului de furnizare, consumatorul eligibil are in vedere urmatoarele elemente:

- Pretul;
- Durata contractului;
- Termenele si conditiile de plata;
- Serviciile incluse in pretul de furnizare;

Glosar de termeni

Operator comercial - Entitatea operationala a Companiei Nationale de Electricitate S.A. care asigura (mijloceste), pe piata energiei, incheierea aranjamentelor comerciale cu energie electrica, referitoare la cantitatile tranzactionate si la pret.

Operator de sistem - Entitatea operationala a Companiei Nationale de Electricitate S.A. care asigura functionarea coordonata a instalatiilor de productie, transport si distributie (la tensiunea de 110 kV) a energiei electrice si termice, componente ale SEN.

Operator de transport - Entitatea operationala a Companiei Nationale de Electricitate S.A. care detine, exploateaza, intretine, modernizeaza si dezvoltă rețeaua de transport a energiei electrice.

Piata spot a energiei electrice - Componenta a pietei concurențiale pe care energia electrica este tranzactionata prin licitatie.

Piata angro a energiei electrice - Piata pe care se tranzactioneaza energia electrica si serviciile aferente intre participantii la piata, de regula prin rețeaua de transport si in cantitati apreciabile.

Servicii de sistem (tehnologice) - Servicii asigurate de regula de catre producători, la cererea Operatorului de sistem, pentru mentinerea nivelului de siguranta in functionare al sistemului electroenergetic, precum si a calitatii energiei transportate la parametrii ceruti de normativele in vigoare.

Glosar de termeni

Sectorul energiei electrice si termice - Ansamblul agentilor economici, activitatilor si instalatiilor aferente, de productie, transport, dispacizare, distributie si furnizare a energiei electrice si termice

Serviciul de distributie al energiei electrice - Activitate organizata pentru transmiterea energiei electrice prin retelele cu tensiunea de cel mult 110kV de la transportator sau producatori pina la instalatiile consumatorilor finali de energie electrica

Serviciul de transport al energiei electrice - Asigurarea transmiterii unei cantitati precizate de energie electrica activa intre doua sau mai multe puncte ale SEN, prin rețeaua electrica de transport si indeplinind prevederile normativelor privind siguranta si calitatea

Consumatorul eligibil poate solicita furnizorului unele servicii suplimentare referitoare - spre exemplu - la:

- *asumarea de catre furnizor a riscurilor in cazul intreruperii alimentarii cu energie electrica din culpa furnizorului tinand seama de caracteristicile procesului tehnologic al consumatorului;*
- *cerinte suplimentare de calitate a energiei electrice furnizate fata de cele prevazute in Standardul de performanta pentru serviciul de furnizare a energiei electrice, necesare desfasurarii procesului tehnologic;*
- *consultanta privind managementul curbei de sarcina in vederea scaderii nivelului consumului si a cresterii eficientei energetice.*

O lista a unor servicii suplimentare poate fi preluata de la capitolul obligatii ale furnizorului, prevazute in contractul cadru de furnizare a energiei electrice consumatorilor captivi.

in scopul negocierii contractului de furnizare a energiei electrice consumatorul eligibil are in vedere urmatoarele trei etape:

- *formularea cererilor de oferta;*

- *evaluarea ofertelor furnizorilor;*
- *decizia de alegere a furnizorului.*

7.1 Cererea de ofertă

Consumatorul eligibil întocmeste cererea de oferta, care contine, in principal:

- *Descrierea activitatii si caracteristicilor procesului tehnologic din profilul sau de activitate;*
- *Cererea de energie electrica pe durata contractului, structurata pe zile standard si IBD care trebuie asigurata;*
- *Optiunea privind tipul de pret pe care doreste sa-l negocieze;*
- *Clauze referitoare la preluarea de catre furnizor a riscurilor in cazul unor pagube produse consumatorului din vina furnizorului;*
- *Conditii si termene de plata a facturilor;*
- *Serviciile suplimentare dorite;*

Consumatorul eligibil transmite cererea sa de oferta eventualilor furnizori cu care ar dori sa incheie contractul de furnizare si pe baza careia furnizorii ii adreseaza propriile oferte.

Exemplul din tabelul 1 poate fi un model de oferta ce va fi completata de furnizor.

7.2 Analiza ofertelor furnizorului

Consumatorul eligibil analizează ofertele primite de la furnizori:

- comparând prețurile oferite cu prețul sau de referință;
- verificând dacă sunt corect aplicate tarifele reglementate;
- sunt satisfăcute cerințele suplimentare solicitate,
- furnizorul a înțeles profilul sau de activitate și, cerințele impuse de caracteristicile procesului tehnologic.

Serviciile suplimentare oferite de furnizor se pot nota prin acordarea unui punctaj în funcție de importanța pe care o da consumatorul. Compararea ofertelor pe lângă nivelul prețurilor va ține seama și de punctajul acumulat de furnizor la serviciile oferite.

7.3 Decizia de alegere a furnizorului

Decizia finală a consumatorului eligibil de alegere a furnizorului va corela nivelul prețului oferit de furnizor cu serviciile oferite de acesta, termenii și condițiile de plată.

8. Recomandări de ordin general

Consumatorii eligibili pot încheia contracte de furnizare numai cu acei furnizori care dețin licența de furnizare. Lista acestora este pusă la dispoziție pe site-ul ANRE la adresa <http://www.anre.ro>. În anexa se pot găsi furnizorii deținători de licență până la data emiterii prezentului ghid.

În vederea creșterii puterii de negociere a consumatorilor eligibili aceștia pot constitui o comisie de negociere a contractelor de furnizare cu furnizorii de energie electrică.

Pentru întocmirea cererii de ofertă în procesul de negociere consumatorii eligibili pot apela la societăți de consultanță specializate.

Pentru rezolvarea neînțelegerilor precontractare consumatorii eligibili sau furnizorii de energie electrică pot să se adreseze pentru soluționare la ANRE.

Pentru rezolvarea disputelor aparute în tranzacțiile efectuate pe piața spot consumatorii eligibili sau furnizorii de energie electrică se adresează Comitetului pentru Arbitrajul Disputelor pe Piața Spot – CADPS.